

Con Khô Cá Kèo và Mùa Xuân đến M.

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Bảy, 14 Tháng 2 Năm 2009 22:20

Đến nhà ông Năm vào buổi chiều có chút nắng ấm, thấy ông Năm đang bắt chim c ghé ngồi sâu sau hong nắng cạnh nhà máy ông M già cô đơn. Trên tay ông điếu thuốc nhói, bên cạnh là ly café. Ông cười “Mày chú đến chơi không gọi trước, chiều có cái gì ăn.” Cậu bạn ngồi xuống quanh ông “Ăn uống gì, đến chơi thôi.” Ông trợn mắt “Chơi không ai có hứng đâu mà chơi.” Bị ông nói giận chàng ai lên tiếng trả treo gì cả. Sau vài hồi thuốc, ông phì áo đứng dậy. “Ê! Vô đây, vô đây. Có cái này hay lắm.”

Bỗng vào nhà, trong nhà còn vẳng mùi khô nắng. Ngay lúc đó, cánh cửa mở ra bắt mắt, mắt nhắm con nít ào kéo vào nhà, bà Năm đi sau. Mắt đưa nhìn mũi nói với bà Năm “Ngồi đi nắng khô rồi.” hai đứa khác khịt mũi “Hôi quá! Hôi quá.”

Ông Năm cười “Mày máy, hôi gì mà hôi. Cái mùi đó nuôi mày bây giờ đó ghen. Tao huých cho mà tét đất.”

Đám nhể le lói, rớt cả chày ào vô trong.

Bà Năm nói với chàng “Trưa nay ông ăn khô nắng sao ông không đem xuống ga-ra mà nắng.”

“Lời bà nà, nhể vầy thì nhể nó đổ cả mồi cả chể tui hoài.”

Ông Năm quay sang máy ngồi khách. “Kể b, đi đây qua mồi ăn món này.”

Ông đến ra bàn mắt tô cháo trắng, mắt đĩa khô. Nhìn con khô to bằng ngón tay cái đen thui đổ cả nắng chày m.

“Đề hâm cháo cho nóng ăn mồi ngon nha.”

Con Khô Cá Kèo và Mùa Xuân đọt M.

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Bảy, 14 Tháng 2 Năm 2009 22:20

Cháo trọt ăn vọt i khô cá kèo nọt ăng lọt miọt ăng đọt i vọt i mọt sọt ăng ọt i, kho cá nhân nhọt n, họt i béo.

“ ọt đây chọt có khô thôi. Qua ọt ọt c mà có cá tọt ọt i, qua kho quọt t cho mà ăn vọt i cháo trọt ăng thì ngon dần trọt i.” Ông nói. “Nói nào ngay thì nó họt ăng có bọt béo gì ọt cái đọt t nọt y. Nhọt ăng qua ăn đọt nhọt quê họt ăng. Ngày còn ọt bọt n, qua thích cái món nọt y nhọt t họt t thọt y. Thọt rọt i ông kọt nào là cá kèo kho quọt t, kho tọt , lă bọt t chiên bọt , lọt u lá giang, lọt u lá me...Ông kọt toàn các món “nhà quê” nghe không thôi đã chọt y nọt ọt c miọt ăng.

“Con cá còn tọt ọt i roi rọt i, bọt vô rọt tro xóc vài ba cái, rọt a sọt ch lă bọt t đem chiên ăn ghém vọt i rau đọt ăng, rau nhút...thêm vài xọt đọt Gò Đen chính họt u thì quên trọt i quên đọt t luôn.” Ông nói vọt i ánh mọt t mọt màng nhọt sọt ăng lọt i cọt nh cũ đọt ọt ăng xọt a.

“Nói nào ngay, họt ăng phọt i qua thiọt u thọt n gì; nhọt ăng các chú họt ăng biọt t thôi, cá kèo ăn nên thuọt c đó chú. Đang cọt m lọt nh mà nọt u nọt i cháo trọt ăng vọt i cá kèo kho tiêu thiọt t mọt n, thiọt t cay...ăn xong là đọt mọt hôi họt t...cọt m gì cũng bay tuọt t luọt t.”

“Bọt a nay ông cọt m ai mà ăn cháo trọt ăng vọt i khô cá kèo đây?”

“Cọt m gì mà cọt m. Họt i trọt a nọt y nọt m đọt c mọt y chuyọt n cọt a Sọt n Nam bọt ăng nhọt nhà, thêm ăn.”

“Bây giọt ông khọt e ru rọt i. Cọt mọt i năm vọt bọt n thì ăn đã đọt i chọt có gì khó.”

Ông Năm mọt màng: “Nói nhọt chú nghe cũng đọt , nhọt ăng mà thiọt t ra đâu có đọt nhọt vọt y đâu chú. Qua cũng có vọt mọt t lọt n rọt i...nhọt ăng quá ngán ngọt m nên thôi.”

Nhọt c đọt n cá Kèo cũng nên biọt t thêm. Cá kèo là loọt i cá sọt ăng ọt vùng đọt ăng bọt ăng Nam Bọt , và nhiọt u nhọt t là ọt Sóc Trăng, Bọt c Liêu, Cà Mau. Vùng đọt t làm muọt i ọt đọt c bọt biọt n Bọt c Liọt u, Sóc Trăng cọt a xọt Nam Kọt Lọt c Tọt nh ngày xọt a nọt i tiọt ăng là vùng đọt t cọt a cá kèo. Cá kèo sọt ăng ọt cùng

Con Khô Cá Kèo và Mùa Xuân đọt M.

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Bảy, 14 Tháng 2 Năm 2009 22:20

ruống “nồng c” nồng “chè hai” và mọt ruộng lúc nào cũng nhão vì nồng lên, nồng rỗng. Theo ruộng nhà nông kinh nghiệm thì ruộng cá kèo theo nồng lên thì bìn đ vào sông và cá kèo vào sông, đ u mùa m a cá kèo vào đọt li n đ s ng. Đ n khi li n lên li ra bìn đ ruộng. Cá kèo có chi u dài kho ng 20cm, to b ng ngón tay cái, gi ng con cá b ng, cá ch ch. Cá s ng t nhiên trên sông r ch, th c ăn là rong, các lo i cá nh , tép riu nên có h ng v r t riêng b t. Th t cá n c ruộng và th m, có v ng t và nhân nh n, đ ng đ ng c a m t cá, t o nên món ăn đ c thù mi n Nam mà không n i nào có đ c. Nh t là món l u. Cá kèo có hai lo i, cá s ng t nhiên thon nh nhi u s c trên l ng đ u mình b ng nhau, gi i là cá kèo “r ng”. Cá kèo nuôi gi i là cá kèo lảng to m p h n.

n i u vùng nh Gò Công, Nhà Bè, Nh n Tr ch cá kèo ít h n, ch s ng sông và lên ruộng vào mùa nồng n i dào hang. Cá kèo không c n m i câu, ng i ta b t cá kèo b ng m t lo i câu đ c b t gi i là “vòng cá kèo”. Con cá kèo “b i đ ng” cái đ u n i trên m t n c. C t m t đ u lông ng a vào dây c n câu và th t m t cái nút thòng l ng. Lông đuôi ng a v a m ng v a m m v a ch c, th vòng nh vào đ u cá r i gi t.

Riêng Cà Mau n i ti ng có nhi u cá kèo; có m t câu nói truy n t ng trong dân gian “Cá kèo n i nh mù u r ng” đ b t cá nhi u th nào. T i Cà Mau lúc con nồng rỗng vào tháng 11 tháng Ch p g n T t t i các kinh, r ch cá kèo đ xu ng và n i l nh m t kinh, nhìn xu ng nồng th y toàn đ u cá kèo. Vào kho ng tháng 9, 10, 11, tháng Ch p (âm l ch) thì tràn xu ng kênh m ng đ tìm đ ng ra sông l n, ra bìn. Đó là th i gian b t cá kèo b ng cách đóng đáy, đ t l p, đ t nò, đ t l i... Vào mùa cá nh ng n i đ t l p, đ t nò trong vài gi có th b t đ c hàng 100kg, hàng 1,000 kg cá kèo.

M t đ m đ c b t khác: Cá kèo s ng trong ruộng hang đào trong ruộng đ t sinh, ho c nh ng b kinh, con sông có nồng l n, nồng rỗng. Tr con th ng b t cá kèo b ng cách đi th t cá kèo. Th t ra đây cũng là trò ch i c a l nh nhà quê.

Cá kèo r t đ n u, đ ăn. Nh ng b a c m c a ng i dân ruộng nhà nghèo th ng ch có cá kèo kho tiêu, kho l t, kho qu t. Cá kèo còn có th n u cháo, l u, chiên b t, tr n rau đ ng... Khô cá kèo n ng ch m n c m m me là món nh u. Khô cá kèo n ng, cá kèo kho tiêu ăn v i cháo ruộng... ăn hoài không b t chán.

Ông Năm th ra “Đó là qua nói chuy n cũ ngày x a, ch bây gi tìm đâu ra cá kèo ngoài sông, ngoài ruộng.” Ông cho b t cá kèo bán Sài Gòn v i các món l u n i ti ng đ ng S Thi n Chi u (G n tr ng Gia Long và Chùa Xá L i-Đ ng Bà Huy n Thanh Quan). M i chi u t p n p

Con Khô Cá Kèo và Mùa Xuân đ̣t M̄.

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Bảy, 14 Tháng 2 Năm 2009 22:20

ng̣i đi k̄ đ̄n ăn l̄u cá Kèo. Nh̄ng n̄i l̄u s̄ng s̄c trên lò, cá kèo còn s̄ng đ̄ng trong tô khi ăn thì đ̄ p tô cá s̄ng vào...L̄u cá kèo ăn v̄i rau nhút, rau đ̄ng.

Cá kèo Sóc Trăng, B̄c Liêu, Cà Mau bây gī không còn n̄a vì sau 1975 đ̄t b̄ đ̄p đ̄ng m̄n đ̄ tr̄ng lúa, cá không còn đ̄t s̄ng, nghe nói bây gī ng̣i B̄c Liêu đã nuôi cá kèo trong “vuông” đ̄ bán lên Sài Gòn cung c̄p cho các quán nh̄u, và làm khô, “kho t̄” xūt c̄ng. Đ̄n các ch̄ Vīt Nam có th̄ mua đ̄c. Nh̄ng v̄i ông Năm thì “Ăn sao đ̄c mà ăn, nó tanh rình mūn ói.”

Nh̄c đ̄n chuȳn đ̄i s̄ng Vīt Nam, ông Năm cho coi m̄t lá th̄ trao đ̄i gīa hai ng̣i b̄n c̄a con gái ông. N̄i dung nh̄ v̄y:

Th̄ cho Cò

Ngày.. Tháng... Năm

Cò Th̄ng,

Mùa Xuân đang b̄t đ̄u, nh̄ng cánh hoa anh đào v̄i muôn s̄c màu đang đua nhau n̄ r̄. Nh̄ng cánh hoa hình tròn trái tim nh̄ li ti đùa gīn trên nh̄ng nhành cây, chúng nh̄ nh̄ng cô gái đ̄ xuân thì cùng đua nhau khoe áo m̄i. Nh̄ng chīc áo l̄ng l̄y, t̄i th̄m trong nh̄ng đôi hia l̄t đi trong gió nh̄ nhàng uȳn chuȳn. Có nh̄ng c̄n gió vô tình nh̄ nh̄ng chàng trai b̄t ch̄t khám phá ra đ̄u bí òn l̄ k̄ c̄a tình yêu v̄i nh̄ng cánh tay v̄m v̄, h̄ ôm chòàng l̄y nh̄ng cô bé dīm kīu c̄a mùa xuân

dù nhau ra sàn nh̄ H̄ xoay tròn xoay tròn trên không trong vũ đ̄u Rhumba nhūn nhuȳn. Nh̄ng cô gái anh đào và nh̄ng chàng gió c̄ th̄ tay trong tay quên h̄t th̄i gian, h̄ ch̄ bīt s̄ng bên nhau h̄nh phúc và không nghĩ đ̄n ngày mai.

Cò òi, ta ng̣i đây trong khu v̄n đ̄y nh̄ng cánh hoa anh đào cùng tách trà nghi ngút khói v̄i

Con Khô Cá Kèo và Mùa Xuân đến M.

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Bảy, 14 Tháng 2 Năm 2009 22:20

những chiếc bánh ngọt những sao ta thấy có gì mới mẻ mới mẻ mới mẻ mới mẻ. Ta lại nghĩ đến mi. Giây này bên quê hàng xóm xa xôi ấy, có lẽ những người đang mất mát sau những gánh rau những chiếc áo ngà. Cái chợ Hòa Bình ngày nào chắc giờ cũng đã yên tĩnh trong những tiếng bước chân lấp lánh bước chân những gã gác chợ đêm. Những con đường Trần Hưng Đạo, Nguyễn Trãi, Trần Bình Trừng và cả thành phố Sài Gòn giờ chắc chắn còn rải rác những phụ quét đường. Con hẻm nhỏ của mình ngày xưa giờ này có còn vang tiếng gõ cửa những chú bé bán mì dĩa?

Ôi! những khu phố ta đã đi qua, những con người ta đã gặp, những niềm vui giòn vang trên môi những mái đầu xanh của thời xa xưa ấy giờ biết có còn gì hay không? Cái tuổi trẻ ngày xưa chúng mình, khi còn có, buồn cũng có, những buồn đau mình vẫn có nhau vai kề vai sát cánh vượt qua những khó khăn hàng ngày phải không Cò? Sao ta nhớ những lúc ấy quá! Nhớ da dĩa đó mi à.

Ta chợt nhớ đến bài ca mà hồi nhỏ mi tập thành hát, "Ngày ấy khi xuân ra đời có trẻ bình minh có lũ chim vui có cả đôi yêu nhau rồi hiện ra còn mãi không nguôi.." Tiếng hát của mi dịp đầu trong điệu Valse ngọt ngào vẫn còn đọng trong ta và giờ nghĩ đến đôi chân ta không ngọt ngào như thế. Ta nhớ những ngày xưa nhớ lúc đó mình biết đi dạo trong tiếng nhạc thì có lẽ mi cũng sẽ nhớ những cánh hoa anh đào ngoài vườn kia xoay đũa xoay đũa trong chiếc váy màu hồng nhạt mà mi yêu thích.

Cò ơi, mi có nghe những người tìm ta đang rên rỉ gọi tên mi. Mi có hay bên khung trời gió lành như này có người đang nhớ đến mi - một người bạn cho ta tròn giấc ngủ yên.

Tách trà của ta đã không còn khói bay, một giọt nước mắt chợt lay động một nỗi. Ta thấy ánh mắt mi đang nhìn ta cười, mi vẫn vai ta nhè nhẹ, "Này này cô bé mít ngọt của tôi ơi đừng có khóc mà xui xẻo đi nhé!" Cò ơi! Ta muốn ôm chầm lấy mi trong phút này, ôm thật chặt và ta sẽ không buông mi ra, sẽ không đâu Cò ơi!

Bước ra sân, cúi nhặt một cánh hoa rơi vào lòng bàn tay, nhớ một ta gọi đi vào cửa của ta vào đó và rồi thổi những cánh hoa lên không. Mi hãy gọi cho ta niềm vui giòn, giờ luôn tiếng hát ngọt ngào trong điệu Valse trên môi, gọi cho ta ánh mắt ấm áp ngày nào mi nhé! Rồi sẽ đến một ngày ta mang theo chúng

mà vẫn với mi, vẫn với những giấc ngủ của tuổi trẻ, tuổi xuân thì của chúng mình...

Con Khô Cá Kèo và Mùa Xuân đ̣t M̄.

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Bảy, 14 Tháng 2 Năm 2009 22:20

B̄n Cò: Ph̄ng Linh

Sài Gòn Ngày...tháng...Năm.

Linh th̄ng,

Sáng hôm nay th̄ B̄y, Cò m̄i có thì giờ ra thùng th̄ b̄u đi n̄ y th̄. L bīt sao không? Trong thùng th̄ n̄m tr̄ tr̄i b̄ v̄ m̄t cánh th̄ c̄a L. Lá th̄ tr̄ tr̄i cô đ̄n nh̄ chính cūc đ̄i c̄a Cò v̄ y L̄i, nói nh̄ th̄ không ph̄i đ̄ than v̄n, hōc có ý mūn c̄u xin m̄t ân hū nào đó t̄ nḡi khác-dù cho nḡi đó là b̄n r̄t thân c̄a mình-nh̄ L ch̄ng h̄n. Đó là m̄t s̄ th̄t, m̄t s̄ th̄t tr̄n trūng không son ph̄n hào nhoáng c̄a tòa nhà cao t̄ng n̄m trên góc ph̄ che l̄p tūi th̄ c̄a chúng ta.

L th̄ng nh̄,

Đ̄c nh̄ng giòng ch̄ h̄n h̄c n̄y c̄a Cò ch̄c L nḡc nhiên nhīu l̄m. Con nh̄ Cò ngày nào hīn ngoan đ̄ b̄o và hay m̄c c̄ đ̄u r̄i. Nó đây L. ̄i. Nh̄ng L có bīt không? Nh̄ng so sánh v̄ hình ̄nh m̄t cánh hoa đào tr̄ c̄a sân nhà L đã cho Cò hình ̄nh khác tr̄ c̄a sân nhà Cò. Hai hình ̄nh c̄a m̄t cūc đ̄i nh̄ng bây giờ đã đi vào hai ngã r̄ khác nhau. L̄i, hai đ̄ng th̄ng song song khi chúng mình còn cùng chung l̄p tuy nó s̄ không bao giờ ḡp nhau nh̄ng ch̄c ch̄n nó cùng t̄n t̄i bên nhau, cùng đi trên m̄t h̄ng và nó s̄ cùng chia nhau nḡt bụi đau kh̄ hōc h̄nh phúc hōc h̄nh phúc c̄a đ̄i s̄ng. Nh̄ng bây giờ, hai l̄i r̄ hai h̄ng đi. Có c̄i l̄ng quá không L? L nh̄c đ̄n khu ch̄ Hòa Bình, con đ̄ng C̄ng Qūnh, ngôi tr̄ng H̄ng Đ̄o đ̄y d̄u ̄n k̄ nīm c̄a m̄t th̄i tūi nh̄? T̄t c̄ đã không còn trong vòng tay c̄a chúng ta. Ngã ba chúng ta theo xe buýt đi đ̄c con đ̄ng Ph̄m Ngũ L̄o đ̄n coi hát r̄p Hūnh Long, qua Tr̄n H̄ng Đ̄o, đ̄n Nancy, đi qua Phan Chu Trinh...nh̄ng con đ̄ng không còn n̄a nó đã m̄t tên. L v̄ L kh̄c bīt nha L.

Mùa Xuân đã v̄ trên vùng tr̄i s̄ng mù c̄a L, và bây giờ mùa H̄n ng cháy và nh̄ng c̄n m̄a b̄t ch̄t lê th̄ ̄m ̄t cũng đã đ̄n v̄i Sài Gòn. L bên đó có đ̄ng nghe nh̄c bên Sài Gòn không? Nghe đâu bên đó có nh̄ng nh̄c ph̄m c̄a Sài Gòn mang qua bên đó. L có nghe b̄n B̄n Tôi do Quang Linh ca ch̄a? "Chīu nay nghe tin bão ph̄ng xa con ch̄a v̄ con ch̄a v̄

Con Khô Cá Kèo và Mùa Xuân đọt M.

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Bảy, 14 Tháng 2 Năm 2009 22:20

lòng nhói cấn đau, Miến Tây nọc lòn đờng ngói không yên...Bên tôi đờa làm tiệp th, đờa đi đờy thêm tíi và mọt gỏi mì tôm..." Nếu không có cuốc thay đời thì giở đây chúng ta (không chừ mình Cò thôi, L đã thoát cừi sừ lờng rừi) đã là nhừng sinh viên tứt nghiếp? L đã tứt nghiếp chừa? Phừn Cò đã rừi ghừ nhà trừừng từ đừ oừ y, trên hai vai Cò giở đây gánh nừng cừa nhừng đờa em, mọt ngừừi mừ ngày càng yừu. Hai vai Cò giở đây đôi lúc muừn gừ y gừ cừ vừn ráng gừừng đờng lên. Bậy giở nhừng kừ niừm xừa chừ còn là kừ niừm mà thôi, đôi khi-nhừ hôm nay, nhừn đừừc thừ L, kừ niừm chừ từ sừng đờy òa vừ trong tim Cò.

Nhìn lá thừ có hình cái hoa Lan nừ rừ vàng rừ cừ Cò mừng cho L vừn còn sừng đừừc nhừng phút giây rung đờng, nhừng phút giây thừ từ quý giá- vừn còn óc lẫng mừn cừa tuừi hừc trò đừ nhừ y đừừu Rumba, đừừu Valve trừ tình và thừ mừng. Lá thừ cừa L đừn vừi Cò không phừi là đừừu Valve mà nó là cái valve mừngừ cho nhừng xuừng cừp tình thừn, nhừng mọt mỗi trong cuừc sừng đừi thừừng, nó mừ ra cho Cò nhừng hy vừng mọt mùa Xuân mừi trong nhừng cuừc sừng có nhiừu khừn khó nhừ Cò, nhừ nhừng bừn bè trong lừp cừa chúng mình ngày xừa.

Cừ mừn L. Cừ mừn nhừng giọng nừừc mát đừ tràn vừ cánh đờng tuừi thừ sừm cháy rừi trong cái nừng đừi nghiừt ngừ.

Gừi vừ L nhừng thân thừừng và nừi nhừ hôm qua.

Cò

"Thừi gianừi, đờu rừi. Kừu thừ từ hừn "

Cho tôi vay chút ít tuừi niên thừi

Đừ góp vừn thừ mọt lừn liừu mừng

Trái tim lừ còn có đừừc lừn vui?"

Con Khô Cá Kèo và Mùa Xuân đến rồi.

Tên: Lê Bình

Tháng: 14 Tháng 2 Năm: 2009 22:20

Ông Năm tiếp tục hút thuốc phiện sau bữa ăn cháo trắng khô cá kèo. Khi mẹ đi ngủ thì giờ ra về, ông nhớ. “Bà nào mua cá kèo rồi đây.”